

Прочитайте уважно текст і виконайте завдання.

Лаврін стояв під вербою недалеко од дівчини й дивився на неї. Сонце грало на червоному намисті, на **рум(’/ь)яних** ¹ щоках. Дівчина була невелика на зріст, але рівна, як струна, гнучка, як тополя, гарна, як червона калина, довгообраза, повновида, з тонким носиком. Щоки червоніли, як **(червоно)бокі** ² яблучка, губи були повні та червоні, як калина. На чистому лобі були ніби намальовані веселі тонкі чорні брови, **(густі)прегусті** ³, як шовк.

Лаврін дивився на дівчину, як вона спустила на щоки довгі чорні вії, як вона потім повернулась боком, дивилась на воду, на скелі, як блищав її чистий, рівний лоб.

«Ой, гарна ж дівчина, як рай, мов червона рожа, повита барвінком!» – подумав Лаврін, запрягаючи другого вола.

Дівчина вирвала з верби гілку й кинула далеко на воду. Гілка сунулась по воді поволі, а далі ніби побігла на потоки і шубовснула під колесо. Дівчина засміялась і блиснула всіма білими зубами проти сонця, ніби двома низками перлів. Вона кинула очима на Лавріна, здивилась на його й засоромилась, потім знялася з місця, шугнула зозулею проз Лавріна, блиснула на його карими очима і повернула на шлях.

Лаврін почув, що вона ніби освітила всю його душу, освітила густу тінь під вербою, неначе сонцем, і побігла на горку зіркою.

«І де ти, красо, вродилася! – подумав Лаврін. – З твоїми шовковими бровами; коли б ти була зозулею в гаю, то я тебе й там упіймаю».

Лаврін махнув батогом на воли і, замість того, щоб їхати **(до)дому** ⁴ через греблю, повернув цабе на пригорок за дівчиною.

Дорога од млина **ро(с/з)ходилась** ⁵ на три шляхи. Кругом було дуже густо сіл, і Лаврінові дуже хотілось знати, з якого села та дівчина. Дівчина пішла середнім шляхом. Лаврін повернув за нею. Він погнав воли й не міг одірвати очей од тонкого стану, загорнутого в горсет, од тонкої загорілої шиї. По обидва боки стояло високе жито, **(не)наче** ⁶ дві зелені стіни. Дівчина ішла попід самою зеленою стіною, висмикувала з жита сині волошки й **зат(е/и)кала** ⁷ за вуха. Лаврін догнав її й порівнявся з нею.

Вона глянула на його своїми темними очима, і йому здалося, що на житі **бл(е/и)снули** ⁸ дві зірки.

– Добри вечір тобі, дівчино! Чи далеко звідсіль до села? – спитав Лаврін.

– До якого села тобі треба? – спитала дівчина, і її голос рознісся, неначе в житі затуркотала горлиця.

– До того села, звідкіля ти сама, – сказав Лаврін.

– Не питай, бо швидко старий будеш, – сказала дівчина й осміхнулась.

Вона здивилася на Лавріна.

Лаврін сидів на возі, спустивши ноги на вії, і махав батогом на воли.

«Який гарний парубок, хоч і білявий, які в його веселі очі!» — подумала дівчина, **поглядаюч(і/и)** ⁹ скося на Лавріна.

Дівчина пішла уперед.

Лаврін погнав воли за нею. Йому хотілось, щоб вона йшла як можна тихіше, як можна довше, щоб надивитись на неї.

– Чого це ти так хапаєшся? – спитав Лаврін.

– Щоб мати не лаяли, – одказала дівчина.

– А де ж ти була?

– **Пан(ськ/ск)і** ¹⁰ буряки полола за Россю, а це йду додому, – сказала дівчина і вже сміливіше глянула на Лавріна. Вона пішла тихіше, розмовляючи з парубком.

– Та скажи-бо, дівчино, з якого ти села, чи з Бівець, чи з Дешок?

– З Бівець, – сказала дівчина, – а тобі навіщо?

– А хіба не можна спитати? Як тебе звуть?

– Мелашка. Оце, який ти цікавий!

№ з/п	Завдання	Оцінювання	
1.	Обведіть кружечком літеру, що позначає правильну відповідь. 1. Автор твору «Кайдашева сім'я»: А. М. Коцюбинський. Б. О. Кобилянська. В. І. Нечуй-Левицький. 2. Твір за жанром: А. Соціально-психологічна повість. Б. Психологічна новела. В. Соціально-побутова повість. 3. Визначте основні проблеми твору: А. Проблема батьків і дітей. Б. Проблема народної моралі. В. Проблема соціальної нерівності героїв.	L 0 1 L 0 1 L 0 1	L 0 1 L 0 1 L 0 1
2.	Запишіть словосполучення, замінивши виділені слова контекстуальними синонімами з тексту: а) стояв поблизу – _____; б) сонце відблискувало – _____; в) вродлива дівчина – _____; г) зірвалася з місця – _____; г) дівчина попрямувала – _____.	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
3.	Визначте правильний варіант написання кожного виділеного в тексті слова. Обведіть букву, що позначає правильну відповідь. 1. а) апостроф; 1. б) ь; 2. а) окремо; 2. б) разом; 3. а) разом; 3. б) через дефіс; 4. а) окремо; 4. б) разом; 5. а) с; 5. б) з; 6. а) разом; 6. б) окремо; 7. а) е; 7. б) и; 8. а) е; 8. б) и; 9. а) і; 9. б) и; 10. а) ськ. 10. б) ск.	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
4.	Запишіть іменники у формі кличного відмінка. Калина – _____; Рай – _____; Парубок – _____; Мелашка – _____; Лаврін – _____.	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
5.	Укажіть рядок, де всі сполучення слів – словосполучення: а) найкраща подруга, фельдшер за освітою, чорний і білий, добре відомий; б) зимовий день, гарно малювати, учнівський зошит, весняний день; в) писати реферат, актор грає, смачний борщ, розуміти прочитане; г) ніжний погляд, швидка допомога, рожеві троянди, через міст.	L 0 1	L 0 1

6.	Складіть і запишіть два речення, в яких слово <i>грати</i> вживалося б у прямому і переносному значенні. 1. _____ _____ _____ 2. _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 L 0 1 2	L 0 1 2 L 0 1 2
7.	Відновіть текст вірша, вставивши, де потрібно, на місці крапок пропущені літери, апостроф. Так н...хто не кохав. Через тисячі літ лиш пр...ходить подібне кохання. В день такий розцвітає весна на землі І земля уб...рається зрання. Дише тихо і ле...ко в синяву вона, простягає до зір свої руки. В день такий на землі розцвітає весна і тремтить од соло...кої муки. В...яне серце моє од щасливих очей, що горять в тумані наді мною. Розливає...я кров і по жилах т...че, ніби пахне вона лободою. Гей, ви, зорі ясні!.. Тих...й місяц... мій!.. Де ви бачили більше кохання?.. Я для неї зірву Оріон золотий, я – поет робітничої рані. <i>(Володимир Сосюра)</i>	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
8.	Відредагуйте речення, запишіть їх. А. Зустріч з письменником, написавшим «Легенду про білого лелеку», відбудеться в актовій залі ліцею у сімнадцять годин. _____ _____ _____ _____ Б. Прочитавши повість, мене вразило доброзичливе і співчутливе ставлення автора до всіх героїв повісті. _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 L 0 1 2	L 0 1 2 L 0 1 2

9.	Доповніть прості речення так, щоб утворилися складні речення відповідного типу. А. Складносурядне. Кохання – найкраще і найсвітліше почуття_____ _____ _____ _____ Б. Складнопірядне з пірядним з'ясувальним. Він закохано дивився на дівчину і мріяв _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
10.	Вставте пропущені розділові знаки. Другого дня світом вони збирались їхати на поле по снопи незважаючи на те що була неділя. Селяни поважають неділю й празники і не роблять ніякої роботи але не мають за гріх одного діла возити в неділю та в празник снопи. В неділю вранці перед службою Мотря Довбишівна прибиралась до церкви. Вона принесла з хижки зав'язані в хустці квіти та стрічки і розсипала їх по столі застеленому білою скатертю; принесла й поставила на лаві червоні сап'янці. Довбишівна сіла на круглому дзигликові коло стола, а подруга-сусіда наділа Мотрі на голову кибалку вирізану з товстого паперу схожу на вінок; на кибалку, над самим лобом поклала вузьку стрічку з золотої парчі а потім клала стрічки одну вище од другої так що над лобом було видно пружок од кожної стрічки.	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
11.	Визначте тему та ідею твору «Кайдашева сім'я». Відповідь запишіть двома реченнями. 1. _____ _____ _____ _____ 2. _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 L 0 1 2	L 0 1 2 L 0 1 2
12.	Дайте відповіді на питання складними реченнями. Кожне судження підкріпіть щонайменше однією цитатою з тексту. 1. Яке враження справила Мелашка на Лавріна при першій зустрічі? _____ _____ _____ _____ 2. Чи сподобався Лаврін Мелашці? _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5 6 L 0 1 2 3	L 0 1 2 3 4 5 6 L 0 1 2 3

	3. Як ставиться автор до героїв? Доведіть свою думку. 		
13.	Які риси українського народу втілено в образах Лавріна і Мелашки? Дайте відповідь двома складними реченнями. 1. 2. 	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3
14.	Продовжте речення, висловивши своє розуміння твору «Кайдашева сім'я». 1. У повісті «Кайдашева сім'я» 2. Герої твору 3. Велике враження 4. Думаю, що	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 L 0 1 2 3 4 5

	_____ _____ _____ 5. Цей твір спонукав _____ _____ _____ _____ _____ _____		
15.	<i>Виходячи із проблематики повісті «Кайдашева сім'я», сформулюйте поради нащадкам.</i> 1. _____ _____ _____ 2. _____ _____ _____ 3. _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5 6 0 1 2 3	L 0 1 2 3 4 5 6 0 1 2 3
	Усього	100 б.	